

Tvangsfjernelse.

Nogle forældre retter henvendelse til Landsforeningen Autisme, fordi de oplever at blive truet med at få barnet fjernet. For forældre vil tvangsfjernelse være det største indgreb, man kan opleve. Der er derfor også en del regler, kommunen skal overholde for at kunne fjerne barnet/den unge.

Reglerne står i Lov om social service § 58:

Er der en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

- 1) utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge,*
- 2) vold eller andre alvorlige overgreb,*
- 3) misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge eller*
- 4) andre adfærds eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge,*

kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7.

Der kan kun træffes en afgørelse, når der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Da tvangsfjernelse er den mest indgribende foranstaltning over for forældre og et barn/en ung, skal kommunen (socialforvaltningen, familieafdelingen, børn- og ungeforvaltningen) således skal have afsøgt alle andre mindre indgribende foranstaltninger f. eks. støtte i hjemmet, aflastning, forældrekompetencekurser, terapi mv., inden kommunen vælger at indstille til en tvangsfjernelse.

Med andre ord skal kommunen have *undersøgt*, om den mindst indgribende støtte/foranstaltning, som kan afhjælpe problemerne, kan bruges, inden kommunen overvejer tvangsfjernelse.

Det er ikke det samme, som at alle muligheder skal være afprøvet inden, men at overvejelserne og evt. afprøvninger skal være sket.

Det er Børn og Unge-udvalget i kommunen, som efter indstilling fra forvaltningen beslutter, om der skal ske en tvangsanbringelse uden for hjemmet. Udvalget kan også gøre det, selvom forælderen giver samtykke, hvis det vurderes, at dette samtykke ikke er ment alvorligt eller kan risikeres at blive trukket tilbage, og barnets/den unges tarv og kontinuitet i indsatsen sikres bedst ved tvang.

Børn og unge-udvalget består af 2 medlemmer fra kommunalbestyrelsen, 2 børnesagkyndige og ledes af en byretsdommer, fordi der bør være fokus på det faglige og juridiske grundlag for en sådan beslutning.

Før tvangsfjernelse:

En vigtig del af grundlaget for foranstaltninger – herunder tvang – er den børnefaglige undersøgelse, også kaldet § 50 undersøgelsen.

Her skal kommunen få et overblik og en faglig vurdering af barnets/den unges:

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold

Undersøgelsen skal danne grundlag for, hvilken foranstaltning = støtte, der vil være bedst egnet til at afhjælpe barnets/den unges vanskeligheder.

Udgangspunktet er altid, at undersøgelsen skal foregå i et samarbejde med forældre og barn/ung og så nænsomt som muligt, men hvis det ikke kan lade sig gøre, kan kommunen gennemtvinge undersøgelsen efter særlige regler i Lov om social service § 51.

En sådan tvangsundersøgelse kan også kun finde sted efter beslutning i Børn- og Ungeudvalget.

Kommunen skal sørge for at indhente alle relevante oplysninger om barnet/den unge.

Det kan være psykiatriske/psykologiske undersøgelser, lægelige oplysninger, evt. forældreevne-undersøgelse, notater fra samtaler med forældre og barn, journalnotater, handleplan for anbringelsen mm.

Disse akter skal vedlægges forvaltningens indstilling om tvang.

Advokat:

Både forældre og barn/ung har ret til hver sin advokat, som kommunen skal betale. Der skal være to advokater, da forældrene og barnet/den unge ikke altid har samme interesser.

Advokaterne skal sikre, at alle relevante forhold, som støtter barnet/den unge eller forældrene kommer frem under mødet med Børn- og ungeudvalget.

Man kan selv vælge en advokat, men kan også få én udpeget af kommunen, hvis man ikke kender nogen.

Det er vigtigt at vælge en advokat, som har erfaring med disse områder, da denne viden kan blive afgørende for, hvilke forhold der vægtes under behandlingen i Børn- og Ungeudvalget, og hermed hvilken afgørelse der træffes.

Afgørelse:

Børn og Unge-udvalget voterer og træffer afgørelse bag lukkede døre, hvorefter den unge/forældrene og advokaten bliver kaldt ind i mødelokalet igen og får oplysning om afgørelsen.

Den skriftlige afgørelse med begrundelse for afgørelsen sendes efterfølgende til forældrene og barnet/den unge, ligesom der oplyses om klage mulighed.

Anbringelsen gælder som hovedregel i et år, hvorefter Børn- og Ungeudvalget igen skal vurdere på anbringelsen.

Gode råd:

Det vil typisk være enten § 58 nr. 1) eller 4), der vil være udgangspunktet for evt. overvejelser i kommunen vedr. børn og unge med ASF.

Årsagen er, at børn og unge med ASF jo ofte har en anderledes adfærd end "almindelige" børn, at de kan reagere på udfordringer, som kan synes små for andre, eller at omverdenen ikke forstår deres reaktioner osv.

Det er derfor vigtigt at få barnets/den unges særlige vanskeligheder/udfordringer beskrevet, så det kan fremgå, at adfærden/reaktionsmønstrene ikke handler om, at forældrene ikke magter at opdrage og/eller tage de nødvendige hensyn til barnet/den unge. Adfærden handler derimod om, at barnet/den unge har nogle (komplekse) vanskeligheder, som kræver særlige hensyn, et særlig tilbud eller særlig viden af de personer, som omgiver barnet/den unge i dagligdagen, og det typisk kan være fraværet af den nødvendige forståelse eller støtte, der medfører barnets reaktion.

Det bør altid være de faglige vurderinger, som afgør, hvilken indsats et barn eller en ung har behov for.

Det er derfor vigtigt, at forældre løbende sikrer sig gode faglige udtalelser fra de fagpersoner, barnet/den unge har omkring sig.

Især udtalelser fra personer, som har viden og erfaring med autisme, og som kan beskrive, hvordan et barn/en ung med ASF har en anderledes adfærd og anderledes reaktion end "almindelige" børn.

Man kan læse mere om reglerne i vejledning nr. 9142 af 26.2.2019 om indsatser og særlig støtte til børn og unge og deres familier:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=205101>

Ulla Kjer
December 2019